

Sygn. akt III PK 97/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa A. G.
przeciwko [...] Liceum Ogólnokształcącemu im. [...] w C.
o przywrócenie do pracy i zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o
oznaczonej treści,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 2 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w L.
z dnia 11 marca 2015 r., sygn. akt VII Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy w C. przywrócił A. G. do pracy w [...] Liceum Ogólnokształcącemu im. [...] w C. na poprzednich warunkach pracy i płacy (pkt I), a w pozostałej części powództwo oddalił (pkt II).

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r., w uwzględnieniu apelacji strony pozwanej - zmienił powyższy wyrok w pkt I i oddalił powództwo (pkt 1) oraz oddalił apelację powódki (pkt 2).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła:
I. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 45 § 1 w związku z art. 30 § 4 k.p., art. 30 § 1 pkt 2, art. 183a § 1, art. 183b § 1 i art. 91 c ust. 1 Karty Nauczyciela oraz art. 22 ust. 2 i art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, przez

uznanie, że nieprzydzielenie powódce godzin z języka angielskiego, skutkujące rozwiązaniem z nią stosunku pracy, pomimo że powódka legitymuje się większymi kwalifikacjami (dłuższym stażem nauczania danego przedmiotu, dłuższym stażem pracy, wyższym stopniem awansu zawodowego) do wykonywania tego obowiązku niż inni pracownicy, którym te obowiązki powierzono, nie stanowi naruszenia art. 45 § 1 w związku z art. 30 § 4 i art. 30 § 1 pkt 2 k.p. i jest wystarczającą przyczyną rozwiązania stosunku pracy; niezapropozowanie powódce co najmniej połowy obowiązkowego pensum godzin, gdy taka możliwość w pozwanej Szkole istniała, uzasadnia wypowiedzenie jej umowy o pracę; oświadczenie woli zawierające wypowiedzenie umowy o pracę nie musi wskazywać w sposób precyzyjny przyczyn rozwiązania umowy o pracę i uzasadniać wyboru konkretnego pracownika do zwolnienia; 2) art. 75 ust. 1 Karty Nauczyciela przez uznanie, że dopuszczalne jest nieudzielenie przez pracodawcę urlopu dla poratowania zdrowia pracownikowi na okres wskazany w orzeczeniu lekarskim i tym samym skrócenie tego okresu, podczas gdy norma nakłada na pracodawcę obowiązek udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia na czas wskazany w orzeczeniu lekarskim, nie dłuższy niż rok, oraz że udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia wykluczone jest, gdy lekarz stwierdzi zdolność do pracy na stanowisku nauczyciela, podczas gdy przyznanie urlopu dla poratowania zdrowia uzasadnione jest zaleceniem leczenia zainteresowanego i nie ma żadnego związku z ewentualnym stwierdzeniem niezdolności do pracy na stanowisku nauczyciela; II. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 w związku z art. 316 § 1, art. 382 i art. 391 § 1 k.p.c., przez sporządzenie uzasadnia wyroku, które nie nadaje się do kontroli kasacyjnej.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wyłaniającego się na tle art. 75 ust. 1 Karty Nauczyciela, a mianowicie „czy jest możliwe skrócenie urlopu na poratowanie zdrowia przez dyrektora, czy też wiążące jest w tym względzie orzeczenie lekarskie, a także tego, czy podjęcie pracy w czasie postępowania sądowego dotyczącego zobowiązania do złożenia oświadczenia w

przedmiocie udzielenia urlopu na poratowanie zdrowia pozbawia nauczyciela prawa do jego uzyskania; po drugie - potrzebą wykładni treści budzącego poważne wątpliwości: art. 20 ust. 1 pkt 2 i art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela w zakresie dotyczącym kryteriów decydujących o wytypowaniu nauczyciela do rozwiązania umowy o pracę, w szczególności, a) czy decydujące są te, które mają charakter obiektywny i weryfikowalny, tj. staż pracy, stopień awansu zawodowego, doskonalenie zawodowe oraz dodatkowe kwalifikacje, czy też mogą mieć dowolny i subiektywny, a ich ocena jest uzależniona jedynie od pracodawcy (np. zaangażowanie w pracę szkoły, współpraca ze środowiskiem lokalnym i rodzicami, osiągnięcia uczniów, wywiązywanie się z obowiązków szkolnych), ponadto czy ustalenie hierarchii tych kryteriów stanowi wyłączną kompetencję dyrektora i może ona pozostawać obojętna wobec kryteriów wypracowanych przez orzecznictwo, b) czy na pracodawcy ciąży obowiązek zaproponowania nauczycielowi co najmniej połowy obowiązkowego wymiaru godzin z proporcjonalnym zmniejszeniem wynagrodzenia, o ile są takie możliwości, c) czy oświadczenie woli zawierające wypowiedzenie umowy o pracę musi wskazywać w sposób precyzyjny przyczyny rozwiązania umowy o pracę i uzasadniać wybór konkretnego pracownika do zwolnienia; po trzecie - „oczywistością” skargi kasacyjnej.

Argumentację dla wykazania powyższy przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca połączyła z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W myśl art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji. Nadzwyczajny charakter skargi kasacyjnej jako środka zaskarżenia ujawnia się, między innymi, w stawianych jej wymaganiach konstrukcyjnych. Wymagania te określa art. 398⁴ § 1 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna powinna, poza czynieniem zadość wymaganiom przewidzianym dla każdego pisma procesowego, zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia lub uchylenia i zmiany oraz

§ 2 powołanego artykułu, w myśl którego oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, każde z wymagań skargi kasacyjnej określonych w 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. ma samodzielny byt. Oznacza to, między innymi, obowiązek osobnego przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia oraz osobnego przytoczenia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia. Jest to zrozumiałe, skoro przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie jako elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej spełniają zasadniczo odmienne funkcje na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie są immanentnie związane z przedsądem, w trakcie którego Sąd Najwyższy decyduje o przyjęciu bądź odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, kierując się tym, czy skarżący powołuje się na występowanie w sprawie jednej z czterech przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz czy wypełnił obowiązek ich wykazania. Jeśli natomiast chodzi o podstawy skargi kasacyjnej i ich uzasadnienie, to Sąd Najwyższy przystępuje do ich oceny już po przyjęciu skargi kasacyjnej, na etapie jej merytorycznego rozpoznania. Konieczne jest więc, aby oba te elementy funkcjonowały niezależnie. Z tego względu wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego osobne uzasadnienie zawierające argumentację jurystyczną (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) powinny stanowić odrębny element pisma obejmującego skargę kasacyjną, niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Te same wywody zawarte w uzasadnieniu skargi nie mogą być raz traktowane jako uzasadnienie jej podstaw, a drugi raz jako argumentacja dla wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, nawet gdyby zawarte w nich argumenty miały być do siebie podobne. Inaczej rzecz ujmując, rzeczą Sądu

Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych.

Skarżąca uzasadniła wniosek o przyjęcie skargi ogólnym powołaniem się na jej „oczywistość” oraz sformułowaniem szeregu pytań mających - w ocenie skarżącej - stanowić istotne zagadnienie prawne wyłaniające się na tle art. 75 ust. 1 Karty Nauczyciela oraz wskazywać na potrzebę wykładni art. 20 ust. 1 pkt 2 i art. 22 ust. 2 tej ustawy. Jest to jednak niewystarczające dla wykazania potrzeby zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi. Wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może bowiem być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samego pytania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974) lub powołania się ogólnie na „oczywistość” skargi kasacyjnej, bez jej wykazania. Oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Inaczej mówiąc, przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., III UK 125/13, LEX nr 1648642).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.